

HOTĂRÂRE

18 iulie 2017

Nr. 81

mun. Chișinău

**Cu privire la înaintarea dlui Gheorghe BACIU,
doctor habilitat în științe medicale, profesor universitar
pentru participarea la concursul pentru decernarea
Premiului Național – 2017**

În temeiul art. 86. lit. r) din Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr. 259-XV din 15.07.2004, pct. 93, subpct. 13), Statutului Academiei de Științe a Moldovei, pct. 3, 5, precum și recomandării Biroului Secției de Științe Medicale, extrasul din procesul verbal nr. 10/2 din 18 iulie 2017, Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al Academiei de Științe a Moldovei, **HOTĂRĂȘTE:**

1. Se înaintează candidatura dlui Gheorghe BACIU, doctor habilitat în științe medicale, profesor universitar la catedra Medicina Legală a USMF „Nicolae Testemițanu”, în vederea participării la concursul pentru decernarea Premiului Național – 2017, cu lucrarea „Contribuții la promovarea drepturilor omului prin prisma activităților științifice, pedagogice, manageriale și publicistice”.

2. Scrisoarea de recomandare, elaborată conform punctului 10 al Regulamentului cu privire la Premiul Național (anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 399 din 12 iunie 2012), se anexează la prezenta hotărâre.

**Președinte,
academician**

Gheorghe DUCA

**Secretar științific general,
doctor habilitat**

Aurelia HANGANU

COMISIEI PENTRU DECERNAREA
PREMIULUI NAȚIONAL

SCRISOARE DE RECOMANDARE

privind înaintarea la concursul pentru decernarea Premiului Național - 2017
doctorului habilitat, profesorului universitar, Gheorghe BACIU

Academia de Științe a Moldovei **înaintează** candidatura dlui **Gheorghe BACIU, doctorului habilitat în științe medicale, profesor universitar la catedra Medicina Legală a USMF „Nicolae Testemițanu”**, în vederea participării la concursul pentru decernarea Premiului Național – 2017, cu lucrarea, în domeniul: **Știință**;

Ramura: *științele medicale*;

Tema: *„Contribuții la promovarea drepturilor omului prin prisma activităților științifice, pedagogice, manageriale și publicistice”*.

Temei:

1. Hotărârea Guvernului nr. 399 din 12.06.2012 cu privire la Premiul Național;
2. Satisfacerea tuturor criteriilor stabilite în Anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 399 din 12 iunie 2012 „Regulament cu privire la Premiul Național”.

Domnul Gheorghe Baciuc s-a născut la 2 octombrie 1936 în orașul Bălți, într-o familie de agricultori. Învăță la școala primară feroviară (1944–1951) 7 clase, apoi la Școala de Felceri și Moașe (1951–1954) din orașul natal. Este repartizat în câmpul muncii în calitate de felcer în satul Răcăria, raionul Râșcani, unde a activat în calitate de șef al punctului medical (1954–1955), acumulând o bogată practică profesională în lipsa cadrelor medicale.

În anii 1955–1956 urmează serviciul militar, îndeplinind și funcția de instructor sanitar. A fost demobilizat anticipat prin Hotărârea Guvernului URSS în legătură cu reducerea contingentului militar. După demobilizare activează (1956–1957) în calitate de felcer de gardă la Stația de Salvare medicală din Bălți.

În 1957 susține examenele de admitere și începe studiile la Facultatea de medicină generală a Institutului de Stat de Medicină din Chișinău, pe care îl absolvă cu mențiune în 1963. În anii de studenție a îmbinat procesul de studii, cu activitatea obștească și medicală ca felcer de gardă în Secția de traumatologie a Spitalului Republican din Chișinău. În anul IV de studii se înscrie la cercul științific studentesc publicând către finele studiilor două lucrări științifice. La anul VI de studii trece specializarea primară prin subordonatură la Catedra de medicină legală, obținând suficiente deprinderi practice și teoretice pentru activitatea profesională în domeniul dat.

După absolvirea ISMC, Gh. Baciuc continuă studiile prin doctorat (1963–1966) la Catedra de medicină legală, unde în anii 1966–1985 deține funcția de asistent.

Face parte din mediul academic, cercetător polivalent în domeniul științei medico-legale, cadru didactic în învățământul universitar superior (medical, pedagogic și juridic). Rezultatele investigaționale și didactico-metodice sunt prezentate pentru întreaga perioadă de muncă (1963–2017), iar activitatea managerială – în funcția de șef catedră (1985–2008) și director al Centrului de Medicină Legală (1997–2008). Autorul desfășoară și o imensă activitate publicistică, dedicată istoriei medicinei și înaintașilor de viță moldavă.

Domenii de interes științific:

1. Influența bolilor preexistente în tanatogeneza diverselor forme de moarte violentă;
2. Probleme de traumatologie medico-legală;
3. Valoarea cercetării morții violente în aspect medical, social și juridic;

Contribuția candidatului la dezvoltarea științei medicale

Aportul științific și inovațional. În general, activitatea de predilecție a profesorului Gheorghe Baciuc a fost cea științifică pe care a continuat-o pe întreg parcursul vieții sale. Rezultatele cercetărilor la teza de doctorat au avut o valoare importantă pentru practica și știința medico-legală din întreaga URSS, fiind axată pe identificarea rolului maladiilor preexistente asupra tanatogenezei morții. De menționat că, la acea perioadă, problema dată reprezenta o adevărată provocare pentru medicii legiști și conta pentru o corectă apreciere a condițiilor și circumstanțelor morții.

De o valoare incontestabilă este cercetarea realizată în cadrul tezei de doctor habilitat în științe medicale, axată pe unul dintre domeniile mai puțin explorate ale traumatologiei medico-legale și anume traumele toracelui. Grație acestor cercetări experimentale originale prin conținut și metodele de realizare s-au descoperit în premieră o serie de indicii noi ale rezistenței și deformării cutiei toracice la acțiunea factorului traumatic mecanic, înalt apreciate de întreaga comunitate unională a medicilor legiști și utilizate în practica medico-legală și în zilele de azi. Pentru prima dată în lume s-a observat formarea „măștii echimotice” în condiții postume, fenomen denumit în cinstea autorului. În palmaresul profesorului Gheorghe Baciuc s-au adunat numeroase lucrări științifice de valoare, inclusiv monografii, brevete de invenții și certificate de inovații ș.a.

Conștientizând importanța cunoștințelor teoretice pe care orice expert trebuie să le posede pentru o adecvată expertiză, profesorul Gheorghe Baciuc a implicat angajații CML și în activități științifice. Cercetările realizate de experții practicieni au fost utile și implementate în activitatea de expertiză medico-legale. Pentru prima dată de la fondarea serviciului (1951) Dumnealui a organizat foruri științifice naționale (conferințe (1997, 2006) și congres (2001)) la care au participat și colegi din alte țări precum România, Italia, Ucraina ș.a. Aceste reuniuni științifice au servit în calitate de platformă pentru schimbul de experiență cu colegii din țările Uniunii Europene în vederea preluării bunelor practici internaționale și implementarea acestora pe plan național.

După demisionare din funcția de director al Centrului de Medicină Legală Domnia Sa a acceptat să-și aducă aportul la dezvoltarea în continuare a serviciului din postura de șef al sectorului analitico-științific. Cu contribuția dumnealui au fost organizate întruniri științifice naționale cu participare internațională, iar în ultimii ani elaborează lucrări de propagare a științei medicale și medico-legale, care servesc drept adevărate cărți de vizită ale sistemului sănătății din

Republica Moldova și Centrului de Medicină Legală, constituind un adevărat tezaur publicistic, literar și istoric, înalt apreciate de comunitatea științifică și de scriitorii din țară.

Procesul pedagogic-educățional. Un aport de mare valoare l-a adus Domnia Sa la formarea specialiștilor din sistemul universitar superior de profil medical, pedagogic și juridic, activând în domeniul didactic peste 50 de ani (1966–2017). În această ipostază a elaborat numeroase programe de studii, a editat numeroase manuale, ghiduri, suporturi de curs și alte lucrări metodice de deosebit folos tineretului studios la disciplinele medicină legală, adaptate la necesitățile de cunoaștere viitorilor medici și juriști. O filă importantă în activitatea pedagogică a reprezentat-o ridicarea nivelului profesional al medicilor legiști din țară prin crearea în premieră a cursului de educație medicală continuă în componența catedrei Medicină legală a USMF ”Nicolae Testemițanu”. În cadrul acestor cursuri medicii legiști au avut posibilitatea nu doar să preia noutățile din domeniul științei și practicii medico-legale, ci și să realizeze un veritabil schimb de experiență, care la fel contribuia esențial la îmbunătățirea prestației lor profesionale. Aceste cursuri erau mai cu seamă actuale cu cât, după declararea independenței, a dispărut posibilitatea perfecționării cunoștințelor profesionale în cadrul altor centre de instruire din fosta URSS.

Activitatea managerială (1985–2008). Domnia Sa a îmbinat armonios pe parcursul întregii vieți profesionale activitatea practică cu cea pedagogică și științifică, remarcându-se și în calitate de conducător iscusit. A început activitatea managerială încă în 1985 în calitate de șef catedră în cadrul Institutului Național de Educație Fizică și Sport, iar în anii 1995–2008 – în postura de șef al catedrei Medicină Legală a USMF „Nicolae Testemițanu”. A urmat perioada anilor 1997–2008 în care a activat în calitate de director al Centrului de Medicină Legală, aducând un aport de pionierat în dezvoltarea serviciului medico-legal din țară. La inițiativa Domniei Sale, în anul 1997 *Biroul Republican de Expertize Medico-Legale* este redenumit în *Centrul de Medicină Legală*. Imediat după preluarea funcției manageriale, s-a implicat activ în rezolvarea problemelor cu care se confruntau la acel moment medicii legiști practicieni.

Cele mai mari provocări le constituia necesitatea elaborării rapoartelor și documentației medico-legale în limba română și a actelor normative autohtone. Grație insistenței sale și prin implicare directă a început redactarea rapoartelor de expertiză medico-legală în limba română în baza modelelor originale elaborate de Dumnealui, în așa mod fiind realizată în timp relativ scurt trecerea de la comunicarea medicilor legiști cu ordonatorii în limba rusă la cea în limba română. În așa mod a fost asigurată și respectarea prevederilor Codului de procedură penală care stipulează că urmărirea penală se realizează în limba de stat. Redactarea documentației medico-legale în limba română în ziua de azi este considerată de medicii legiști drept un proces „firesc”, însă la baza acestuia a stat profesionalismul unei echipe în frunte cu profesorul Gheorghe Baci.

Concomitent, cu participarea nemijlocită a domnului director Gheorghe Baci s-a început o activitate intensă asupra elaborării actelor normative autohtone strict necesare pentru reglementarea lucrărilor medico-legale, precum: Regulamentul expertizei medico-legale a cadavrelor (1999); Regulamentul cu privire la primirea, înregistrarea, păstrarea și eliberarea cadavrelor în secțiile tanatologice (morgă) medico-legale din cadrul CML (1999); Normativele-tip pentru expertize, examinări și investigații medico-legale (1999), Regulamentul de apreciere medico-legală a gravității vătămării corporale (2003) ș.a. Toate aceste acte normative au constituit o premieră pentru serviciul medico-legal din țară și sunt utilizate și în prezent. Treptat, au fost publicate manuale, ghiduri practice, indicații metodice și informative, menite să ajute medicii legiști practicieni în activitatea lor cotidiană, multe dintre ele ”ieșind” de sub penița Domniei Sale.

Printre actele normative de valoare națională și instituțională la elaborarea cărora a participat Profesorul Gheorghe Baci se numără Legea nr.1086 din 23.06.2000 cu privire la expertiza judiciară, constatările tehnico-științifice și medico-legale și Regulamentul Centrului de Medicină Legală. Este de menționat că această bază normativă importantă a fost elaborată pentru prima dată și a reglementat principiile de organizare a expertizei judiciare în țară și de funcționare a Centrului de Medicină Legală, fiind unica instituție publică de expertiză judiciară specializată în domeniul medicinei legale din țară.

În ultimii ani, Dumnealui participă la efectuarea expertizelor în comisie doar la cele mai complicate sau controversate cazuri, instanțele de judecată și organele de drept făcând apel la competența sa ca la ultima soluție. Obiectivitatea și profesionalismul său sunt cunoscute și dincolo de hotarele țării, în anul 2014 fiind solicitat în calitate de expert-parte la elucidarea circumstanțelor morții unui tânăr în or. Timișoara, România.

Pe parcursul activității profesionale, profesorul Gheorghe Baci a întruchipat în sine un Om cu o deosebită inteligență și modestie, un remarcabil specialist medic-legist, savant și pedagog, calități pe care le transmite colegilor și discipolelor săi. Întreaga sa activitate rodnică a avut un enorm impact asupra societății, aducându-și tributul profesional prin intermediul expertizelor medico-legale, realizărilor științifice și activității didactice la realizarea drepturilor cetățenești. Toate aceste calități și realizări au fost apreciate prin decernarea Medaliei "Veteran al muncii" (1987), Diplomei de Gradul Întâi a Prim-ministrului Republicii Moldova (2006), Ordinului "Gloria Muncii" (2007), Diplomei de Onoare a Ministerului Sănătății din Republica Moldova (2008), Medaliei Comemorative "Nicolae Testemițanu" și Medaliei Academice „Nicolae Milescu Spătaru" (2016); Ordinului "Expert de onoare" al CML (2016) ș.a.

Luând în considerare cele expuse mai sus, Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al Academiei de Științe a Moldovei consideră candidatura dlui **dr. hab. Gheorghe BACIU, profesor universitar la catedra Medicină Legală a USMF „Nicolae Testemițanu"**, ca fiind potrivită și corespunde tuturor criteriilor în vederea participării la concursul pentru decernarea Premiului Național – 2017.

Președinte, academician

Gheorghe DUCA